

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 z.zs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 833/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Boniecki (spr.)
Sędziowie:	SSA Paweł Rygiel SSA Paweł Czepiel
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Marta Sekuła

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2021 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Bank (...) S.A w G.

przeciwko J. P.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 10 czerwca 2020 r. sygn. akt I C 2170/18

oddala apelację.

SSA Paweł Rygiel SSA Marek Boniecki SSA Paweł Czepiel

Sygn. akt I ACa 833/20

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 29 czerwca 2021 r.

Wyrokiem z 10 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo Bank (...) S.A. w G. o zasądzenie od pozwanego J. P. kwoty 21.603,35 CHF z odsetkami.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny szczegółowo zaprezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, z którego to uzasadnienia wynika, że:

- 13 lipca 2005 r. strony zawarły umowę kredytu hipotecznego w wysokości 38.954 CHF na okres od 13 lipca 2005 do 2 lipca 2030 r.;

- w §15 ust. 1 umowy strony ustaliły, że zawiadomienie o wypowiedzeniu kredytu i wymagalności zadłużenia, wezwanie do zapłaty będą wysłane przez Bank listami poleconymi za zwrotnym potwierdzeniem odbioru na adres kredytobiorcy określony w umowie lub zawiadomieniu o zmianie adresu; odmowa przyjęcia przez kredytobiorcę lub dwukrotna adnotacja poczty „nie podjęto w terminie” (awizo) wywołać miała skutki doręczenia, podobnie jak doręczenie pisma dorosłemu domownikowi oraz brak powiadomienia Banku o zmianie adresu bądź nazwiska, w sytuacji gdy wysłane zawiadomienie wróci z adnotacją „adresat nieznan” lub podobną;

- strony ustaliły także, że pierwsze oraz drugie zawiadomienie o powstaniu zadłużenia przeterminowanego wysyłane zostaną listami zwykłymi, zaś trzecie - listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru (§ 15 ust. 2);

- pismem z 28 lutego 2018 r. strona powodowa wypowiedziała pozwanemu umowę kredytu hipotecznego na podstawie art. 75 prawa bankowego, z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia; w wypowiedzeniu wskazano, że zadłużenie przeterminowane na dzień sporządzenia pisma wynosi 20.478,78 CHF, w tym kapitał 20.390,60 CHF, odsetki zaległe 59,93 CHF oraz odsetki za opóźnienie 28,25 CHF; Bank wezwał pozwanego do zapłaty całego zadłużenia w terminie 30 dni na podane konto bankowe;

- ww. pismo, nadane jako przesyłka polecona, powróciło do nadawcy po okresie awizowania z adnotacją: „zwrot, nie podjęto w terminie”;

- 23 listopada 2018 r. strona powodowa wystawiła wyciąg z ksiąg banku, w którym stwierdzono istnienie na rzecz Banku (...) S.A. w G. zobowiązania pozwanego w wysokości 21.603,35 CHF.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym Sąd Okręgowy przyjął, że:

- powództwo podlegało oddaleniu, albowiem czynność prawna banku polegająca na wypowiedzeniu umowy była nieważna (art. 58 §1 k.c.), wobec niedochowania wymogów określonych w art. 75c prawa bankowego;

- powód nie wykazał także, aby doręczył pozwanemu pisma przewidziane §15 umowy kredytowej, czemu ten ostatni zaprzeczył.

Wyrok powyższy zaskarżył w całości apelacją powód, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości.

Apelujący zarzucił naruszenie: 1) art. 232 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 207 §3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niezobowiązanie powoda do złożenia pisma procesowego i dokumentacji usuwającej wątpliwości Sądu dotyczących wymagalności roszczenia, podczas gdy w toku sprawy złożenie pism przygotowawczych następuje tylko wtedy, gdy sąd tak postanowi i tym samym spowodowanie praktycznie zniweczenia roszczenia powoda pomimo prawidłowego i właściwego w czasie złożenia odpowiedzi na wezwanie dotyczące jedynie opłaty sądowej; 2) art. 207 §3 k.p.c., w zw. z art. 241 k.p.c. w zw. z art. 232 zd. 2 k.p.c. poprzez brak zobowiązania przez Sąd do przedłożenia przez Powoda wyjaśnień budzących wątpliwość Sądu, co spowodowało w konsekwencji oddalenie powództwa; 3) art. 217 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 § 2 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wskutek zamknięcia rozprawy i wydania rozstrzygnięcia w sprawie, w sytuacji gdy w chwili orzekania Sąd powziąwszy wątpliwości w zakresie wymagalności roszczenia nie zobowiązał powoda do przedstawienia dalszej aktywności dowodowej, co skutkowało błędnym rozpoznaniem okoliczności mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i stwierdzeniem braku wymagalności roszczenia, co skutkowało wydaniem wyroku nieprzystającego do aktywności dowodowej stron i właściwej koncentracji materiału dowodowego; 4) art. 60 k.c. poprzez jego niezastosowanie skutkujące przyjęciem, iż roszczenie powoda w niniejszej sprawie nie jest wymagalne, co doprowadziło do oddalenia powództwa, w sytuacji gdy Sąd powinien poprzez zastosowanie tego przepisu potraktować wytoczenie powództwa w

niniejszej sprawie jako wypowiedzenie umowy dokonane poprzez czynności konkludentne; 5) art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że powód nie zadośćuczynił spoczywającemu na nim ciężarowi dowodu i nie wykazał faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym w szczególności wymagalności dochodzonego roszczenia, podczas gdy z wezwania do zapłaty z dnia 03.01.2018 r. jednoznacznie wynika, że powód poinformował pozwanego o możliwości restrukturyzacji zobowiązania; 6) art. 75 c Ustawy prawo bankowe poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że Bank winien obligatoryjnie przed wypowiedzeniem umowy wezwać pozwaną do zapłaty zgodnie z wymaganiami z art. 75 c Ustawy Prawo Bankowe, podczas gdy z przepisu tego nie wynika żadna sankcja nie dokonania tej czynności.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 §1 k.p.c. ustalił stan faktyczny sprawy, co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny. Zauważyć wypada, że skarżący nie zarzucił ani wadliwości ustaleń faktycznych, ani naruszenia ww. przepisu. Jest to o tyle istotne, że zarzutami o charakterze proceduralnym sąd odwoławczy jest związany (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55).

Całkowicie nietrafione okazały się zarzuty natury procesowej.

Ani art. 232 k.p.c., ani obowiązujący w toku postępowania pierwszoinstancyjnego art. 207 §3 k.p.c., ani wreszcie art. 241 k.p.c. nie nakładają na sąd orzekający obowiązku dążenia do zastępowania stron procesu w wykazywaniu twierdzeń, z których odnoszą korzyści prawne. Przypomnieć należy, że jedną z podstawowych zasad procesu cywilnego, wyrażoną w art. 3 k.p.c. jest zasada lojalności procesowej, która nakłada na strony obowiązek aktywnego udziału w postępowaniu. Nie może być zatem tak, aby bierne zachowanie strony, w sytuacji w której powinna działać, mogło być przez nią wykorzystane później dla osiągnięcia korzyści procesowej. Zauważyć wypada, że pozwany już przy swojej pierwszej czynności procesowej, jaką było wdanie się w spór na rozprawie, zanegował okoliczność doręczenia mu jakichkolwiek pism dotyczących umowy w 2018 r. Zarzut ten konsekwentnie podtrzymał na drugim terminie rozprawy. Na obu posiedzeniach Sądu nie stawiał się przedstawiciel strony powodowej. Co więcej, jak wynika z odpowiedzi na apelację, a co nie zostało zanegowane w piśmie procesowym z 27 stycznia 2021 r. (k. 131), powód zaniechał także udziału w postępowaniu mediacyjnym, do którego sprawa została skierowana. Skarżący miał zatem wiele możliwości zapoznania się ze stanowiskiem pozwanego, w tym zarzutem niedoręczenia pism poprzedzających wypowiedzenie umowy.

Zupełnie niezrozumiałe w kontekście podnoszonych zarzutów jest powoływanie się przez apelującego na art. 6 §2 k.p.c., skoro to właśnie ta strona zaniechała niezwłocznego zaoferowania wszelkiego dostępnego jej materiału dowodowego. Podobnie ocenić należy zarzuty dotyczące art. 217 §1 i 2 k.p.c., w sytuacji gdy powód nie przedstawił do zamknięcia rozprawy przed Sądem pierwszej instancji żadnych dodatkowych dowodów na poparcie swoich twierdzeń.

Niesłusznie apelujący zarzuca też uchybienie art. 6 k.c. Przede wszystkim zauważyć należy, że do naruszenia tego przepisu, bez jednoczesnego nawiązania do konkretnej normy materialnoprawnej, może dojść wyłącznie w sytuacji, gdy sąd wadliwie rozłoży ciężar dowodu, co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca. Gdyby nawet potraktować zarzut wyrażony

w punkcie 5 apelacji jako oparty na przepisie art. 233 §1 k.p.c., wskazać należałoby, że dowód z wezwania do zapłaty z 3 stycznia 2018 r. nie został zaoferowany w toku postępowania pierwszoinstancyjnego. Z kolei z pisma datowanego na 28 lutego 2018 r. nie wynika, że względem pozwanego wypełnione zostały wymogi nałożone art. 75c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (t. jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1896 ze zm., dalej: prawo bankowe) ani w §15 umowy.

Sąd Okręgowy nie naruszył także przepisów prawa materialnego, w tym tych wymienionych w treści apelacji.

Zarzut obrazy art. 60 k.c. nie mógł okazać się skuteczny i to z dwóch powodów. Po pierwsze, z uwagi na doniosłość skutków wypowiedzenia umowy kredytowej, doręczenie odpisu pozwu o zapłatę, nie może go zastąpić. Po wtóre, ani pozew, ani pismo zawierające wypowiedzenie umowy z 28.02.2018 r. (na co wskazano już wyżej), nie sanuje wadliwości związanych z niedochowaniem wymogów z art. 75c prawa bankowego oraz umowy kredytowej.

Odnosnie do ostatniego z zarzutów apelacji Sąd Apelacyjny w obecnym składzie w pełni podziela pogląd, zgodnie z którym wypowiedzenie przez bank umowy kredytowej bez zachowania wymogów procedury poprzedzającej wypowiedzenie przez banku umowy kredytu jest nieważne w świetle art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 75c ustawy z 1997 r. Prawo bankowe. Jakkolwiek ustawodawca nie przewidział wprost sankcji nieważności wypowiedzenia to zarówno wykładnia systemowa (zamieszczenie art. 75c pod art. 75 dotyczącym wypowiedzenia oraz numeryczne powiązanie obu norm), jak i celowościowa (umożliwienie kredytobiorcy podjęcia działań zapobiegających postawieniu kredytu w stan wymagalności), nakazują przyjęcie, że przepisy art. 75c ustawy z 1997 r. Prawo bankowe mają charakter semiimperatywny (na korzyść kredytobiorcy, por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 8.11.2019 r., I ACa 1213/18).

Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku dowodowego powoda zgłoszonego w postępowaniu apelacyjnym. Przede wszystkim wniosek ten uznać należało za objęty prekluzją z art. 381 k.p.c. Absolutnie nic, poza całkowitą i nieuzasadnioną biernością strony powodowej, nie stało na przeszkodzie wcześniejszemu powołaniu tego dowodu. Niezależnie od tego zaoferowane dokumenty w części istotnej dla rozstrzygnięcia (tj. wysłania pisma na prawidłowy adres) są zupełnie nieczytelne. Wątpliwe jest przy tym, aby w kopercie zalegającej na k. 111, zostało zamieszczone pismo, którego skan znajduje się na k. 118, albowiem na tym ostatnim nabity jest stempel „Kopia kancelaria”. Ubocznie zauważyć wypada, że jedynie część z dokumentów poświadczona została za zgodność z oryginałem.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną. Sprawa została rozpoznana na posiedzeniu niejawnym na podst. art. 374 k.p.c.

SSA Paweł Rygiel SSA Marek Boniecki SSA Paweł Czepiel